

A folytatás

Olvasóink, reméljük, gyönyörűséggel forgatják lapunk első tíz évfolyamának e szám végén közölt részletes tartalomjegyzékét. Nemcsak azért, mert nem kell több mint ötezer oldalon vaktában kutatniuk egy tanulmány vagy egy rövid, de akkor épp fontos hír után, hanem elsősorban a gazdagság, az egyházzene gazdagsága miatt. Mi, szerkesztők is így teszünk: ilyen sok és sokféle, értékes és hasznos anyag ment át a kezünk között? — kérdezzük csodálkozva. Az elégedettség, az olvasó és a szerkesztő elégedettsége mondatja velünk, hogy lényegében nem kell, nem is szabad változtatni az elveken: a felekezetek sajátosságait tiszteletben tartó tágasságon —már csak azért sem, mert sokszor a másik felekezetből hallunk biztató hangokat a saját területünkön megvívandó küzdelmekhez—, nem változtatunk az eltérő vagy akár intézményesen is szembenálló vélemények iránti türelmes alapálláson —nem mondva le a töredékes ismeretünkéből fakadóan mindenképp csak részgazságok kimondásáról vagy ütköztetéséről sem, de soha nem öncélúan ingerelve—, s nem változtathatunk azon sem, hogy alkalmazkodjunk a szellemi erőfeszítésre is hajlandó, de átlagos műveltségű gyakorlati zenész mai igényeinek-lehetőségeinek szintjéhez — a remélt jövő szintjén álló, a tudomány igényeit mindenben kielégítő tanulmányokat is pártfogolva, másfelől szívesen fogadva a jó szándékú „kis színeszt” vagy a helyi kezdeményezésről szóló beszámolót is.

A hiányok is kiderültek: a jegyzék szerkezetével nem hogy nem fedtük el ezeket sem, hanem felhívtuk rájuk a lehetséges munkatársak figyelmét. Kevés a zsidó és az ortodox liturgiára és egyházzenére vonatkozó írás, jellegzetesen magyar történelmi egyházunk, az unitárius felekezet és több, az általunk képviselt zsidó-keresztény egyházzenei hagyományhoz legalább részlegesen kapcsolódó szabadegyház alig vagy egyáltalán nem jelent meg hasábjainkon, kevés a liturgia szövegével, a bibliai és liturgikus fordítások kérdéseivel foglalkozó tanulmány, a liturgikus teológia is háttérbe szorult az utóbbi időben. Nagyon sok érdemes könyv, értékes tanulmány maradt visszhangtalanul: így a hozzánk közelálló munkáját sem becsüljük meg, s nem mindig bizonyul hatásosnak az, hogy említés nélkül megyünk el néha igen kártékony s annál erőszakosabb nézetek mellett. Bővíteni kívánjuk tehát szemlerovatunk munkatársi körét, példaként állítva orgonásainkat, és akár jelentősen is megemelnénk a szemlékre fordított terjedelmet. A sokszor másod-harmadkézből vett adatokon alapuló nézeteket kifejtő írások rovására —még akkor is, ha e nézetek helytállóak— lényegesen több forrást kívánunk közölni, akár magyar nyelvűt, akár fordításban, de a tudományosság igényével.

A címlapon látható kéziratoldalt jelképként választottuk. Összeér itt Kelet és Nyugat, együtt van a latin gregoriánban a zsidó próféta, Dávid, a zsoltáros és az egyiptomi remete. A külső szegénységben is megőrzött gazdagság, a magyarrá vált európai hagyomány megtartása akkor is, amikor Európa lemond hagyományáról — nemde figyelmeztetés ez mai dolgunkra?